

KOMENTÁŘ

19. 3. 2019

Regionální makroekonomické ukazatele Plzeňského kraje

Hodnoty hrubého domácího produktu naznačují, že si Plzeňský kraj vede dobře. HDP kraje vzrostl v roce 2017 nejvíce od roku 2011 a na obyvatele dosahuje Plzeňský kraj již 82,8 % průměru EU 28 v PPS. Čistý disponibilní příjem domácností v Plzeňském kraji byl třetí nejvyšší v ČR po HI. městě Praze a Středočeském kraji.

Hrubý domácí produkt Plzeňského kraje

V roce 2017 dosáhl HDP v Plzeňském kraji 255,2 mld. Kč v běžných cenách, tj. 5,1 % z vytvořeného HDP v ČR. Tento podíl se dlouhodobě nemění a pohybuje se kolem 5 %. V mezikrajském srovnání představuje podíl regionálního HDP šestou nejvyšší hodnotu. Nejvyššího podílu dosáhly HI. město Praha (25,4 %), Středočeský (11,9 %), Jihomoravský (10,5 %) a Moravskoslezský kraj (9,4 %), naopak nejnižší byl v kraji Karlovarském (1,9 %).

Vybrané makroekonomické ukazatele za Plzeňský kraj

	Měřicí jednotka	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hrubý domácí produkt (běžné ceny)	mil. Kč	202 607	198 464	208 139	222 957	233 234	243 655	255 226
na 1 obyvatele	Kč	354 520	346 955	363 319	388 432	405 156	421 813	440 631
průměr ČR = 100	%	92,3	89,8	93,2	94,8	92,9	93,5	92,4
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,3	95,9	102,9	104,3	103,4	103,0	104,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu (běžné ceny) ¹⁾	mil. Kč	49 239	46 078	46 813	44 773	51 272	50 962	.
na 1 obyvatele ¹⁾	Kč	86 158	80 554	81 716	78 002	89 066	88 225	.
průměr ČR = 100 ¹⁾	%	84,8	80,5	83,6	75,7	77,2	78,4	.

¹⁾ data za rok 2017 nejsou v regionálním členění k dispozici

V roce 2017 činil **meziroční nárůst HDP v běžných cenách** za Plzeňský kraj 4,7 %, v ČR dosáhl výše 5,9 %. Nejvyšší meziroční nárůst o 10,1 % byl zaznamenán v Královhradeckém kraji, následovaný Středočeským krajem (o 7,5 %) a HI. městem Prahou (o 6,9 %). V EU 28 činil průměrný meziroční nárůst HDP v PPS 2,8 % a v ČR 5,0 %.

Nejvyšší HDP na obyvatele v Kč vykazuje HI. město Praha, které dosahuje 209,3 % průměru ČR, následované Jihomoravským krajem s 94,4 % a Středočeským krajem s 93,5 %. Plzeňský kraj obsadil pátou příčku s 92,4 % v mezikrajském porovnání.

KOMENTÁŘ

Vývoj regionálního HDP ve srovnatelných cenách, rok 1995 = 100

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Česká republika	153,3	145,9	149,2	151,9	150,7	149,9	154,0	162,2	166,2	173,4
v tom kraje:										
Hl. město Praha	183,9	173,8	177,5	176,0	175,6	176,5	180,6	198,3	202,6	212,0
Středočeský	190,2	177,5	180,0	191,3	189,8	186,6	194,3	201,6	214,1	230,6
Jihočeský	133,0	128,4	129,7	129,3	130,0	129,1	130,1	134,0	136,9	141,0
Plzeňský	141,6	140,5	147,9	151,3	145,0	149,2	155,6	160,8	165,7	172,3
Karlovarský	106,2	103,5	101,7	100,3	99,0	97,4	98,6	100,2	100,5	103,3
Ústecký	124,5	124,5	120,5	118,7	118,1	116,4	116,8	123,0	120,8	122,3
Liberecký	140,5	131,1	137,4	141,4	141,1	139,3	141,5	148,6	152,2	158,4
Královohradecký	148,7	143,1	148,3	150,1	147,3	144,6	150,2	156,4	163,6	180,3
Pardubický	149,1	142,6	149,7	154,8	144,5	145,0	150,1	158,3	162,6	169,9
Vysočina	151,4	146,1	148,4	153,2	153,5	150,6	152,3	157,6	161,2	167,9
Jihomoravský	149,4	142,2	146,1	150,4	152,5	156,7	160,7	168,9	169,8	172,9
Olomoucký	137,4	131,5	136,9	140,7	139,9	137,5	142,2	148,0	153,0	159,8
Zlínský	160,1	153,6	156,8	161,3	157,2	157,1	167,3	169,2	173,1	180,0
Moravskoslezský	129,8	119,2	123,6	128,2	127,6	122,1	125,0	129,0	132,3	135,9

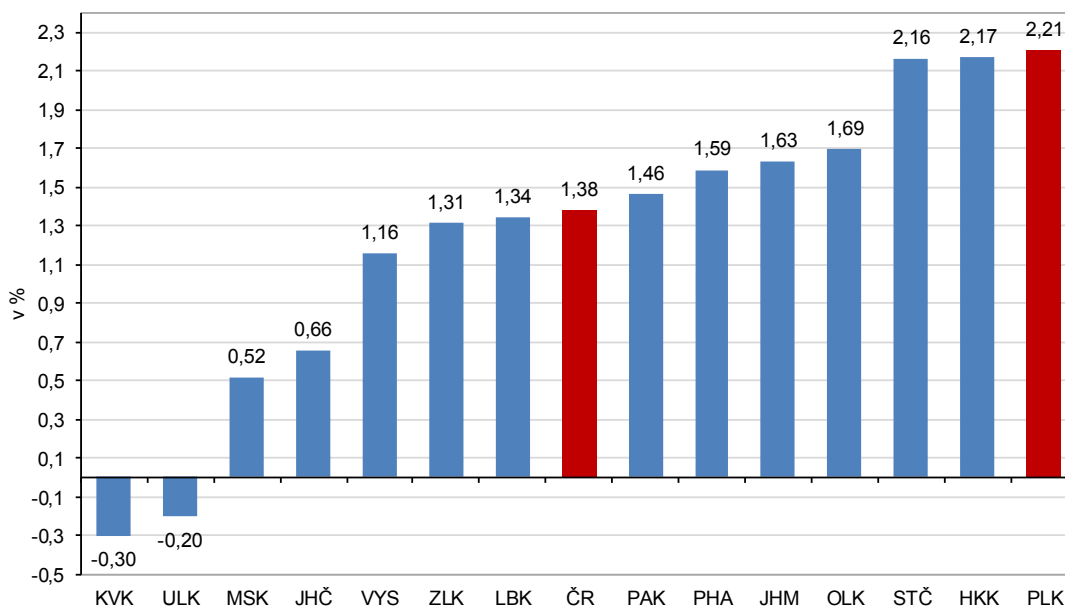
Ve všech krajích ČR došlo k nárůstu **HDP ve stálých cenách**, za Plzeňský kraj dosáhl v roce 2017 výše 172,3 % HDP roku 1995. V Plzeňském kraji roste jeho hodnota nepřetržitě od roku 2013 a meziroční nárůst činil 6,6 p. b. Jedná se o nejvyšší tempo růstu v kraji od roku 2011. Nejvyšší meziroční nárůst mezi kraji ČR, a to o 16,7 p. b., byl zaznamenán u Královohradeckého a Středočeského kraje (o 16,5 p. b.). Karlovarský kraj se v roce 2017 těsně přiblížil k hodnotě HDP z roku 2009.

Průměrným tempem meziročního růstu HDP mezi roky 2008–2017 ve výši 2,21 % se řadí Plzeňský kraj na první místo v ČR. Druhé a třetí nejvyšší tempo vykazují Královohradecký a Středočeský kraj.

Srovnání z hlediska konvergence krajského i celostátního HDP k průměru HDP EU 28 v EUR přináší shora uvedená tabulka. Česká republika v roce 2017 dosahuje ve srovnání s rokem 2011 nepatrně vyšší hodnoty HDP vůči průměru EU, rozdíl činí 0,7 p. b. V pěti krajích hodnoty HDP nedosáhly v roce 2017 úrovně roku 2011. Nejvyšší je tento rozdíl v Ústeckém (-3,2 p. b.) a Karlovarském kraji (-2,5 p. b.). V tomto směru si nejlépe ze všech regionů vedl Královohradecký kraj, neboť nárůst HDP v roce 2017 oproti roku 2011 činil 4,6 p. b. Plzeňský kraj zaznamenal oproti roku 2011 nárůst o 0,8 p. b. Trendem posledních let 2014–2017 je dosahování vyššího tempa růstu HDP v ČR a jejich regionech ve srovnání s průměrem EU 28. Lze proto předpokládat další navýšení poměru celostátního i krajských HDP na obyvatele k průměru EU, a tím může dojít i k přefázení regionů ze skupiny zaostávajících do tranzitivních.

KOMENTÁŘ

Průměrné tempo růstu HDP, 1995 = 100 (2008–2017)

Porovnání regionálního HDP na obyvatele v EUR s průměrem EU 28, průměr EU = 100

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Česká republika	59,6	57,7	56,0	53,7	54,9	57,0	60,3
v tom kraje:							
Hl. město Praha	125,9	120,7	116,7	109,4	115,5	119,1	126,3
Středočeský	53,8	52,3	50,1	49,4	49,5	52,8	56,4
Jihočeský	49,7	49,0	47,8	45,2	45,2	46,9	49,0
Plzeňský	55,0	51,9	52,2	50,9	51,0	53,3	55,8
Karlovarský	42,5	40,7	39,1	37,0	36,8	37,4	40,0
Ústecký	46,9	45,3	43,4	40,6	42,1	41,7	43,7
Liberecký	45,7	44,8	43,4	41,7	42,5	44,1	46,2
Královéhradecký	51,4	49,8	48,2	47,1	47,6	50,6	56,0
Pardubický	49,8	45,8	45,1	43,7	44,7	46,4	49,1
Vysočina	49,1	48,4	47,0	44,7	44,9	46,8	49,6
Jihomoravský	56,2	55,6	55,7	53,0	53,9	55,0	57,0
Olomoucký	46,1	45,0	43,3	41,8	42,2	44,3	47,3
Zlínský	50,4	48,5	47,5	47,9	47,2	49,0	51,7
Moravskoslezský	51,1	49,7	46,6	45,1	45,6	47,3	49,7

KOMENTÁŘ

Investice vyjádřené tvorbou hrubého fixního kapitálu

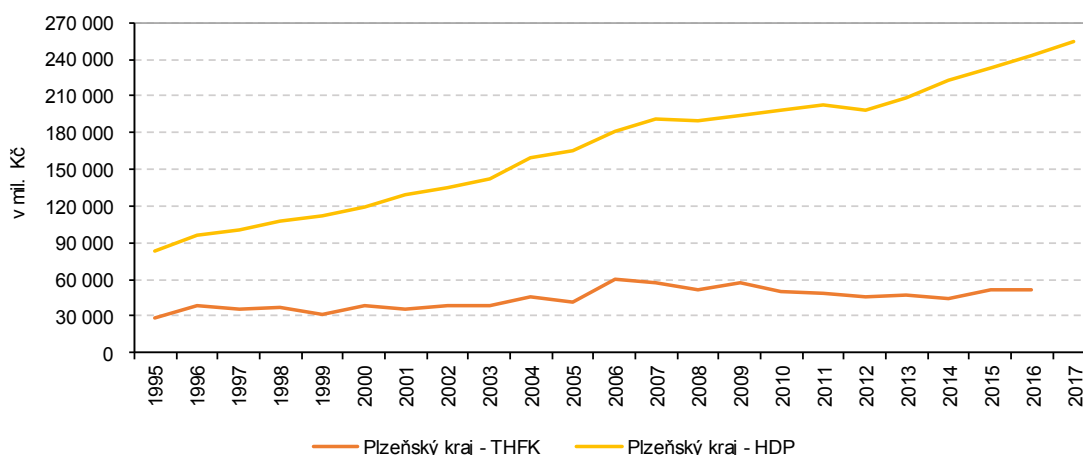
Investice dosáhly v Plzeňském kraji v roce 2016 hodnoty 51 mld. Kč (v běžných cenách), což v této absolutní hodnotě v mezikrajském srovnání řadí kraj až na 9. místo. Nejvyšší meziroční nárůst o 9,6 % byl zaznamenán ve Středočeském kraji, největší pokles o 7,6 % v Moravskoslezském kraji. Meziroční pokles investic v ČR činil 2,3 %. Pouze ve třech krajích došlo k jejich nárůstu, ostatní kraje vykázaly pokles. Pokles v Plzeňském kraji byl 0,6 %. Hodnota investic na území ČR v roce 2017 se oproti roku 2016 zvýšila o 5,2 %. Regionální hodnoty investic za rok 2017 dosud nejsou vyčísleny.

Přihlédneme-li k výši investic vyjádřených v rozdílných měnových jednotkách, můžeme konstatovat, že zatímco investice v Kč signalizují v Plzeňském kraji pokles o 0,6 %, v EUR vzrostly o 0,3%.

Z hlediska regionální struktury investic zaujímá kraj HI. město Praha významné postavení. Na celkových investicích v ČR se podílí 28,5 %. Tradičně druhé místo patří Středočeskému kraji s 13,2 % a třetí v pořadí se umístil Jihomoravský kraj s 10,4 %. Plzeňský kraj zaujímá s 4,3 % až 9. místo.

V relativní hodnotě investic na 1 obyvatele dosahuje Plzeňský kraj 78,4 % průměru ČR a v tomto ukazateli se řadí na 6. místo v meziregionálním porovnání. Od roku 2014 má tento ukazatel v Plzeňském kraji mírně stoupající tendenci. Následující graf vystihuje vývoj tvorby hrubého fixního kapitálu a HDP.

Vývoj THFK a HDP v Plzeňském kraji (běžné ceny)

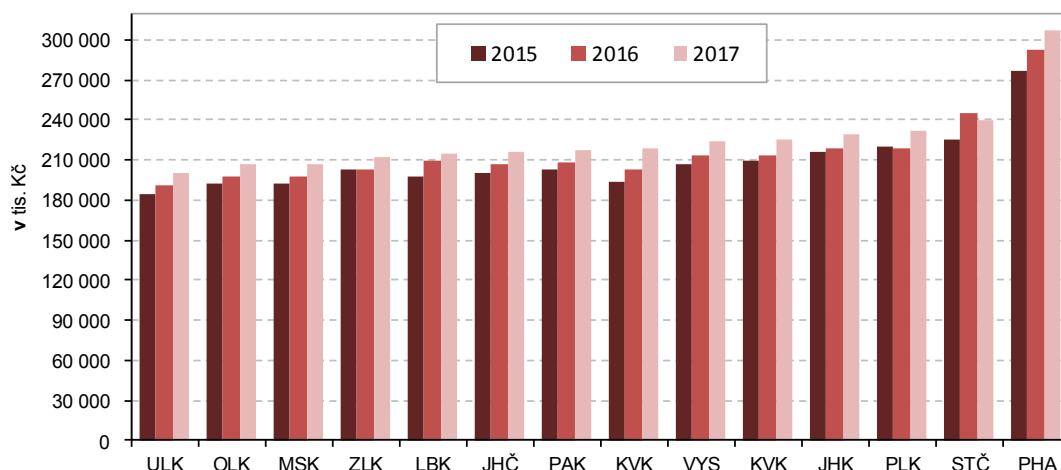
Významným ukazatelem je míra investic, která vyjadřuje poměr THFK k HDP (v běžných cenách) v daném území za určité období. V ČR míra investic dosáhla v roce 2017 výše 24,8 %, což je o 0,1 p. b. méně než v roce 2016. V Plzeňském kraji v roce 2016 činila 20,9 %.

KOMENTÁŘ

Čistý disponibilní důchod domácností

Ukazatel ČDDD je výsledkem tvorby a rozdělování důchodů v peněžní vyjádření a je určen na konečnou spotřebu domácností. Tento ukazatel ukazuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v daném regionu. Plzeňský kraj v roce 2017 se umístil s hodnotou 231 227 Kč **ČDDD na 1 obyvatele** na 3. místě za Hl. městem Prahou a Středočeským krajem v rámci mezikrajského porovnání. ČDDD na 1 obyvatele zaznamenala v Plzeňském kraji meziročně nárůst o 5,5 %. V roce 2017 patřil Plzeňský kraj mezi tři regiony, jejichž hodnota ČDDD na 1 obyvatele přesáhla republikový průměr.

ČDDD na 1 obyvatele podle krajů (běžné ceny)

Vývoj ČDDD na obyvatele v Kč podle krajů

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Česká republika	196 716	198 476	198 356	205 007	213 593	221 441	230 243
v tom kraje:							
Hl. město Praha	261 758	259 799	260 778	267 526	277 297	291 917	307 333
Středočeský	214 617	218 123	213 680	220 284	225 434	244 657	239 084
Jihočeský	187 282	187 872	186 381	194 442	200 701	206 474	216 124
Plzeňský	196 417	200 958	203 183	206 396	219 386	219 241	231 227
Karlovarský	175 979	174 102	177 037	183 723	193 989	202 262	218 050
Ústecký	175 477	173 160	173 267	175 769	183 912	191 419	199 757
Liberecký	182 224	183 256	183 701	190 434	198 011	208 970	214 796
Královéhradecký	188 333	192 131	192 578	200 263	208 983	212 937	225 712
Pardubický	182 704	188 145	186 944	195 778	202 508	208 085	217 611
Vysočina	188 157	188 757	190 519	196 623	206 568	212 743	223 271
Jihomoravský	190 738	195 121	198 722	205 549	216 403	219 175	228 749
Olomoucký	177 723	180 229	177 539	184 838	192 782	197 855	207 092
Zlínský	181 789	184 649	184 056	191 535	202 702	202 965	212 572
Moravskoslezský	178 272	179 177	178 040	185 622	192 264	197 074	207 152

KOMENTÁŘ

Rozdíl mezi Hl. městem Prahou a ostatními regiony je markantní. V roce 2017 činil rozdíl mezi nejbohatším regionem ČR - Hl. městem Prahou a nejchudším regionem - Ústeckým krajem v ČDDD na 1 obyvatele 107 576 Kč. Tento rozdíl se každoročně zvyšuje. Zatímco v roce 2015 činil rozdíl v ČDDD na 1 obyvatele mezi Plzeňským krajem a Hl. městem Prahou 57 911 Kč, v roce 2017 se zvýšil o 76 107 Kč, tj. téměř o třetinu.

Závěrem

Makroekonomické ukazatele ČR poskytují významné informace o stavu a vývoji ekonomiky v určitém územním celku, v našem případě o stavu hospodářství ČR a jejích regionů. Agregace vstupních údajů, jejich další strukturování a výpočty provádí ČSÚ v rámci národních resp. regionálních účtů.

Kontakt:

Ing. Jindřich Burian
Krajská správa ČSÚ v Plzni
Tel.: 377 612 252
E-mail: jindrich.burian@czso.cz